

T.C.
YARGITAY

4. Hukuk Dairesi

Esas No: 2023/12689

Karar No: 2024/4378

Karar Tarihi: 08-05-2024

**TAZMİNAT DAVASI - SİGORTA ŞİRKETİNE BAŞVURU DAVA ŞARTI
YERİNE GETİRİLMEDEN DAVA AÇILDIĞI - MÜTESELSİL SORUMLU OLAN
ARAÇ İŞLETENİ YÖNÜNDEN HER HALDE DAVAYA DEVAM İLE ESAS
HAKKINDA KARAR VERİLMESİ GEREKTİĞİ - HÜKMÜN BOZULMASI**

ÖZET: Somut olayda; her ne kadar mahkemece sigorta şirketine başvuru dava şartı yerine getirilmeden dava açıldığı bu durumun davanın usulden reddini intaç ettiği gerekçesiyle, 2918 sayılı yasanın 97/1 maddesi uyarınca davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiş ise de, davadan önce tarafların zorunlu olmamasına rağmen ihtiyari olarak arabuluculuk yoluna başvurdıkları, bu şekilde davalı sigorta şirketinin rizikonun gerçekleştiği ve kapsamı konusunda bilgi sahibi olduğu dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 97 nci maddesi ile amaçlanan durumun gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Hal böyle olunca ilk derece mahkemesince dava şartı noksanlığının giderilmiş olduğu gözetilerek işin esasının incelenmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamıştır. Bu sebeple hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

(6100 S. K. m. 114, 115, 341, 363, 369, 370, 371) (6102 S. K. m. 5/A) (2918 S. K. m. 97)

Taraflar arasındaki tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda davanın usulden reddine karar verilmiştir.

İlk derece mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla Tetkik Hâkimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Sigorta A.Ş.'ye sigortalı bulunan diğer davalıya ait aracın 24.07.2021 tarihinde müvekkiline ait araç ile karıştığı kazada davacı aracının değer kaybına uğradığını belirterek fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla 500,00 TL değer kaybı bedelinin kaza tarihinden işleyecek avans faiziyle davalılardan müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davacı vekili 10.02.2022 tarihli ıslah dilekçesinde; dava dilekçesinde talep etmiş oldukları tazminatı artırarak 6.500,00 TL olarak ıslah ettiklerini, 6.500,00 TL değer kaybından kaynaklanan tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek ticari temerrüt faizi ile davalılardan alınarak davacı müvekkiline verilmesine, yargılama gideri ile vekalet ücretinin karşı yana yükletilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı sigorta şirketi vekili cevap dilekçesinde, kusuru ve zararı kabul etmediklerini, müvekkiline yapılan başvuru neticesinde alınan ekspertiz raporuna göre 28.09.2021 tarihinde Sigorta A.Ş.'ye 14.956,65 TL tazminat tutarı ödendiğini, yasal faiz talep edilebileceğini belirterek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Uyap sisteminden ve dosya üzerinden yapılan incelemede sigorta şirketine başvuruya dair bir kaydın mevcut olmadığı, böylelikle davacının tazminat isteği yönünden dava şartı olan sigorta şirketine başvurmadan dava açıldığı, 2918 sayılı Kanun'un 97/1 maddesi uyarınca herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden ret kararı verilmesi gerektiği gerekçesiyle davanın usulden reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili istinaf dilekçesinde; davalı şirkete başvuru yapılmadığından dava şartı yoksunluğundan bahsedildiğini oysa ki anılan şartın tamamlanabilir dava şartı olduğunu nitekim İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi'nin Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin istikrar kazanan kararlarından da görüleceği üzere davacı tarafa kesin süre verilmesi ve davalı şirketin cevabına göre davaya devam edilmesi gerektiğinin belirtildiğini, işbu davada taraflarınca sigorta şirketine başvuru yapıldığını, eksikliğin giderildiğini, ancak yerel mahkemece yüksek mahkeme kararlarına aykırı olarak davanın usulden reddine karar verildiğini belirterek İzmir 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2021/822 E. sayılı dosyası ile verilen kararın kaldırılmasına, davanın kabulüne yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı yan üzerinde bırakılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının istinafına konu miktarın ıslah dilekçesi ile birlikte toplam 6.500,00 TL olduğu buna göre dava değerinin karar tarihi itibarı ile HMK.'nın 341/2 maddesinde düzenlenen istinaf kesinlik sınırının altında olduğu, karar tarihine göre miktar itibarıyla kesin olan mahkeme kararlarına karşı istinaf kanun yoluna başvurulamayacağı gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun usulden reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığının temyiz dilekçesinde; davacı vekilinin davadan önce davalı Sigorta Şirketine başvuru yaptıklarını beyan etmiş olduğu dikkate alınarak varsa başvuruya ilişkin evrakın davalıdan sorularak getirilmesi, dava tarihinden önce yapılmış bir başvuru yoksa 2918 sayılı Kanun'un 97 nci maddesinde düzenlenen dava şartının tamamlanabilir bir noksanlık olduğu gözetilerek dava şartının tamamlanması için davacı tarafa makul bir süre verilmesi anılan sürede eksikliğin tamamlanmaması hâlinde 6100 sayılı Kanun'un 115 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince işlem yapılması gerekirken yazılı şekilde verilen 1 haftalık kesin süre içinde eksiklik giderilmediğinden davanın usulden reddine karar verilmiş olmasının hatalı olduğunu, kabule göre de 2918 sayılı Kanun'un 97 nci maddesinde düzenlenen yazılı başvuru zorunluluğunun sigorta şirketleri aleyhine açılan davalar için dava şartı olduğu eldeki davada müteselsil sorumlu olan araç malikinin de davalı tarafta bulunmasına rağmen bu

davalı aleyhine açılan davanın esası hakkında bir karar verilmemiş olmasının da usul ve yasaya aykırı bulunduğu belirtilerek kararın kanun yararına bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık; davalı sigorta şirketi tarafından Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (ZMSS) Poliçesi ile teminat altına alınan davalı Muhammet'in işleteni olduğu aracın karıştığı trafik kazası sonucu davacı aracında meydana gelen değer kaybının tazmini talebine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 97 inci maddesi.

3. Değerlendirme

6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesi uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde karar, hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulur.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 97 nci maddesi ile, zorunlu mali sorumluluk sigortasından faydalanmak isteyen hak sahiplerinin dava yoluna gitmeden önce sigortacıya yazılı başvuru yapması gerektiği düzenlenmiştir. Buna göre zarar görenin zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dahilinde dava yoluna gitmeden önce ilgili sigorta kuruluşuna yazılı başvuruda bulunması bir dava şartı olarak öngörülmüştür. (HMK 114/2).

KTK 97 nci madde değişikliği ile sigorta şirketine başvurunun dava şartı haline getirilmesinin amacı zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında dava yoluna gitmeden önce rizikonun gerçekleştiği konusunda bilgisi olmayan ilgili sigorta kuruluşuna yazılı başvuruda bulunulmasının sağlanması suretiyle taraflar arasındaki uyuşmazlığın yargıya taşınmadan çözülmesi böylece hem talepte bulunanın tazminat alacağına bir an önce kavuşmasının temini hem de yargının iş yükünün azaltılmasıdır.

Öte yandan 07.06.2012 tarih ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ile bazı hukuki uyuşmazlıklar yönünden, bir yandan tarafların iradeleriyle kendi çözümlerini üretebilmeleri ve daha hızlı sonuç elde edilebilmeleri, diğer taraftan da mahkemelerin iş yükünün azaltılması amacıyla yine mahkemeler aracı kılınarak bazı tür hukuk uyuşmazlıklarında alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak “Arabuluculuk” müessesesi benimsenmiştir.

Hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yöntemi ile çözülmesi ihtiyari olmakla birlikte, 6325 sayılı Kanun'da 06.12.2018 tarihli ve 7155 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle, mahkemelerin iş yükünün azaltılması için bazı tür uyuşmazlıklar için mahkemeye başvurmadan önce bir dava şartı olarak “zorunlu arabuluculuk” şartı getirilmiştir. Bu bağlamda aynı Kanun ile 6102 sayılı TTK'nın 5/A maddesi ile getirilen düzenlemede, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulması bir dava şartı olarak kabul edilmiştir. Ne var ki karayolları motorlu araçlar zorunlu mali mesuliyet sigortası 2918 sayılı Kanun ile düzenlendiğinden karayolları motorlu araçlar zorunlu mali mesuliyet sigortacısına karşı açılacak davalar zorunlu arabulucuk dava şartına tabi değildir.

Somut olayda; her ne kadar mahkemece sigorta şirketine başvuru dava şartı yerine getirilmeden dava açıldığı bu durumun davanın usulden reddini intaç ettiği gerekçesiyle, 2918 sayılı yasanın 97/1

maddesi uyarınca davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiş ise de, davadan önce tarafların zorunlu olmamasına rağmen ihtiyari olarak arabuluculuk yoluna başvurdıkları, bu şekilde davalı sigorta şirketinin rizikonun gerçekleştiği ve kapsamı konusunda bilgi sahibi olduğu dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 97 nci maddesi ile amaçlanan durumun gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Hal böyle olunca ilk derece mahkemesince dava şartı noksanlığının giderilmiş olduğu gözetilerek işin esasının incelenmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamıştır.

Diğer taraftan davada iki davalı bulunduğu bunlardan sigorta şirketi dışındaki davalı işleten yönünden mahkemelerde dava açılması için herhangi bir dava şartı öngörülmediği dolayısıyla müteselsil sorumlu olan araç işleteni yönünden her halde davaya devam ile esas hakkında karar verilmesi gerektiğinin nazara alınmaması da yerinde olmamış açıklanan bu sebeplerle hükmün kanun yararına bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydı ile kararın kanun yararına BOZULMASINA,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

08.05.2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. (ᲙᲗ)